
Jesen 1999. u znaku dijaloga

U jeku posljednjih užurbanih priprema Katoličke Crkve za otvaranje proslave Velikog jubileja, 2000. obljetnice rođenja Isusa Krista, jesen 1999. godine na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji između ostalih aktivnosti obilježena je s dva znanstvena skupa: 23. listopada održan je okrugli stol o enciklici pape Ivana Pavla II. *Fides et ratio - Razum i vjera*, koji su zajedno organizirale dvije sarajevske Teologije, Vrhbosanska i Franjevačka, a 13. studenoga međureligijski kolokvij "Katolici i muslimani".

Fides et ratio, potpisana 14. rujna 1998. i u latinskom izvorniku objavljena mjesec dana kasnije, jest 13. enciklika Ivana Pavla II., ali u Sarajevu nijednoj prethodnoj nije bio posvećen otvoreni, javni skup kao ovoj. Razlog tome svakako jest i taj što je tematika ove enciklike ipak posebna i što, kako je razvidno već iz samoga naslova, nadilazi okvire strogo teološkog i samo katoličkog zanimanja. Uz to, povijest filozofije i teologije pokazuje da je odnos između vjere i razuma uvijek aktualno pitanje i da se različito shvaća. Svakom se naime razdoblju isto pitanje neizbježno nameće i na nj se uvijek iznova traži odgovor. Zbog toga, baš za sarajevske i bosansko-hercegovačke okolnosti bio bi veliki propust i prava šteta zanemariti pojavu te enciklike, što je potvrdila također činjenica da je okrugli stol o ovoj enciklici privukao pozornost i predstavnika Fakulteta islamskih nauka te više uglednih znanstvenika i profesora Univerziteta u Sarajevu, poglavito s Filozofskog fakulteta. Ovaj skup, s priopćenjima i raspravom, približio nam je poimanje i nauk pape Ivana Pavla II. o toj važnoj temi te također bio zgodna prilika da saznamo kako se na pitanje odnosa između vjere i razuma gleda u islamu.

Što se tiče međureligijskog kolokvija, on postaje malo pomalo tradicionalnim na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji. Nakon prošlogodišnjeg kolokvija "Katolici - Židovi", ove jeseni organiziran je susret i razgovor o temama koje su svaki sa svog religijskog stajališta i iz svoje tradicije izložili katolički i islamski teolozi. Treba priznati da na ovim prostorima, doduše ne bez napetosti a ponekad i velikih teškoća pa i usprkos njima, postoji dugotrajna tradicija zajedničkog življenja ljudi i naroda različitih po vjeri, zbog čega je dr. Nikola Dogan, sudionik prethodnog kolokvija, mogao konstatirati da je Sarajevo *locus theologicus* za međureligijski dijalog. Nažalost, posljednji rat ponovo je znatno poremetio međuljudske odnose i suradnju. Dobro upoznat s minulim ratnim sukobima i bolnim posljedicama, od kojih u Bosni i Hercegovini nitko nije ostao pošteden, papa Ivan Pavao II. je za svoga pohoda

Sarajevu u travnju 1997. god. u svim svojim govorima i susretima pozivao na mir, dijalog i zajedničko nastojanje oko svekolike obnove. Tako i u govoru predstavnicima Islamske zajednice, koje je predvodio gospodin reisu-l-ulema prof. dr. Mustafa efendija Cerić, Papa je kao prvi čovjek i vrhovni poglavar Katoličke Crkve između ostaloga jasno naznačio da je dijalog put kojim katolici ovih prostora trebaju ići i na koji je ujedno pozvao muslimane rekavši: "Kucnuo je trenutak ponovnoga početka iskrenoga bratskog dijaloga prihvaćanjem oprostjenja i praštanjem."

Međureligijski kolokvij "Katolici i muslimani" održan je u ozračju korektnog uzajamnog uvažavanja kompetentnih katoličkih i islamskih stručnjaka, domaćih i inozemnih, među kojima i tajnika Papinskog vijeća za dijalog iz Rima, kojima i ovom prigodom iskreno zahvaljujemo. Svesrdno su ga podržali biskupi Bosne i Hercegovine i na njemu sudjelovali također studenati i profesori dviju sarajevskih Teologija, Fakulteta islamskih nauka, Filozofskog fakulteta, kao i predstavnici sarajevskog ogranka Svjetske konferencije religija za mir (WCRP), udruge Abraham, te drugi ugledni gosti. Usredotočen na samo četiri konkretne teme, kolokvij je pokazao bliske i slične poglede u nekim točkama, no isto tako i razlike. Međutim, svakome je jasno da su razlike pokazatelj vlastitosti koje kršćanstvo i islam imaju i po kojima su prepoznatljivi, a nipošto razlog za sukobljavanje. Ovaj kolokvij zacijelo predstavlja solidan početak akademskog susretanja i dijaloga između katolika i muslimana na ovim prostorima. Radi zajedničkog dobra nužno ga je nastaviti u cilju dubljeg međusobnog upoznavanja, poštivanja i jačanja povjerenja kao i traženja i pronalaženja načina i putova konkretne suradnje u izgradnji ljudskih odnosa i svakodnevnog življenja.

I okrugli stol o enciklici *Fides et ratio* i međureligijski kolokvij "Katolici i muslimani" bili su bez sumnje višestruko korisni za sve sudionike, a željeli bismo da i šira javnost bude upoznata sa sadržajem tih skupova i obogaćena novim spoznajama, te da i na taj način dijalog bude nastavljen. Zato na stranicama ovoga časopisa, uz druge radove, objavljujemo u rubrici "Studia" pet predavanja održanih na kolokviju a u rubrici "Documenta et relationes" priopćenja s okruglog stola. Ostale pak tekstove, priređene za spomenute skupove, objavit ćemo u sljedećem broju.

Glavni urednik